

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

สิทธิมนุษยชน: จุดบกพร่องของกฎหมายไทยในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร

จัดทำโดย ศาสตราจารย์พิเศษ อธิก อัครวานิชย์
รหัส 590447

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 4
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สิทธิมนุษยชน: จุดบกพร่องของกฎหมายไทยในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร

ศาสตราจารย์พิเศษ อธิก อัครวานันท์¹

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารทางดิจิทัลของบุคคลอื่นได้โดยง่าย แม้ว่าการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารนั้นจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ แต่ก็เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่นๆ อย่างมากเพราะผู้ถูกละเมิดจะไม่มีทางระวังหรือป้องกันตัวเองได้ เพราะไม่ทราบว่าตนถูกละเมิดอยู่ และการล่วงรู้ข้อมูลต่างๆนั้นอาจนำไปสู่อันตรายของเจ้าของข้อมูลได้ จึงสมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น

---

¹รองประธานกรรมการ (Vice Chairman) และหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านกฎหมาย (Group General Counsel) บมจ. ทู คอร์ปอเรชั่น และหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านกฎหมาย (Group General Counsel) บจ. เครือเจริญโภคภัณฑ์. อาจารย์พิเศษคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ได้รับโปรดเกล้าฯ เป็นศาสตราจารย์พิเศษด้านกฎหมาย นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 74 ง เมื่อ 6 กรกฎาคม 2554 , Master of Law Specialized in International Legal Studies, Law School, New York University, นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อดีตกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม, อดีตผู้พิพากษาสมทบศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง และอดีต Capital Partner ของ Baker & McKenzie

ความนำ

ในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน มนุษย์ส่วนใหญ่ที่อายุน้อยกว่า 60 ปีพึ่งพาการสื่อสารกันทาง Digital ในการประกอบกิจกรรมประจำวันเป็นหลัก เช่น ทางเสียง (โทรศัพท์ สื่อสาร) และข้อมูล (รูปภาพ ภาพยนตร์ ข่าวสาร) e-commerce (การทำธุรกรรมธนาคาร นิติกรรมสัญญาต่างๆผ่านทาง internet) เป็นต้น โดยทำผ่านโทรศัพท์มือถือหรือเครื่อง Tablet เช่น iPad หรือเครื่องคอมพิวเตอร์แบบแล็ปท็อป เป็นต้น ซึ่งหากผู้ใดสามารถเข้าถึงข้อมูลสื่อสารเหล่านี้ ก็อาจทราบถึงข้อมูลต่างๆ ของเจ้าของข้อมูล เป็นต้นว่า

- เจ้าของข้อมูลนั้นติดต่อกับเครื่องมือสื่อสารอื่นใด นานเท่าใด เช่นนี้ก็สามารถตรวจได้ว่าในขณะที่มีการก่ออาชญากรรม ผู้ต้องสงสัยนั้นติดต่อสื่อสารกับผู้ใดบ้าง
- Location ของเจ้าของข้อมูลนั้นในขณะที่ทำการสื่อสารกับเครื่องมือสื่อสารอื่น ในบางกรณีก็ทราบสามารถทราบถึง location ของผู้นั้นทราบเท่าที่เครื่องมือสื่อสารของผู้นั้นเปิดทำงานอยู่ ในกรณีเช่นนี้ จะสามารถทราบได้ว่าเครื่องมือสื่อสารของนาย A อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับเครื่องมือสื่อสารของนาย B ในขณะที่นาย B ถึงแก่ความตาย หลังจากนั้นเครื่องมือสื่อสารของนาย A ก็เคลื่อนตัวห่างออกไปตามลำดับ แต่เครื่องมือสื่อสารของนาย B อยู่กับที่ที่นาย B ถึงแก่กรรม หรือในกรณีอื่นก็สามารถตรวจได้ว่าในขณะที่มีการก่ออาชญากรรม มีเครื่องมือสื่อสารใดในบริเวณที่มีการก่ออาชญากรรมนั้นทำการติดต่อสื่อสารกับผู้ใดบ้าง
- ผู้ที่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอก็สามารถจับสัญญาณดักฟังการสนทนาของผู้อื่นที่ใช้เครื่องมือสื่อสารอื่นในขณะนั้นได้
- ทราบได้ว่าผู้อื่นใช้ internet ติดต่อกับที่ใด เช่น ติดต่อธนาคารใด หรือติดต่อกับ web ใด
- ปัจจุบันมีผู้อ้างว่า หากทราบถึง IP Address ของผู้ต้องสงสัยแล้ว อาจจะสามารถปล่อยโปรแกรม malwares เข้าไปฝังตัวในอุปกรณ์นั้น ทำให้สามารถทราบได้ว่าผู้ต้องสงสัยใช้รหัส password อะไรทำการเปิดหรือโอนเงินในบัญชี และทราบได้ว่าในการสื่อสารต่าง ๆ ผู้ต้องสงสัยเคาะ key board ใด นั่นคือสามารถทราบได้ว่าผู้ต้องสงสัยกำลังพิมพ์ข้อความอะไรอยู่ และสามารถเข้าถึงข้อความ และรูปภาพต่าง ๆ ที่ผู้ต้องสงสัยบันทึกไว้ในอุปกรณ์เหล่านั้น
- ฯลฯ

สรุปโดยย่อคือ หากผู้ใดสามารถเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสารของผู้อื่นแล้ว ผู้นั้นอาจจะมีอาวุธที่ทรงอำนาจเหนือเจ้าของข้อมูลนั้น ในเกือบทุกประเทศจึงถือว่าการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของบุคคลอื่นเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

เนื้อหา

กฎหมายไทยก็ได้มีบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องข้อมูลการสื่อสารไว้หลายบท เป็นต้นว่า

- “ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักจับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”²
- “ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”³
- “ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”⁴
- “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”⁵
- “ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”⁶
- “ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”⁷

สิทธิตามกฎหมายของประชาชนจะมีความศักดิ์สิทธิ์ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองทำการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชน

แต่สำหรับเรื่องข้อมูลการสื่อสารแล้ว ผู้ที่มีความประสงค์ที่จะเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารต่างๆ มากที่สุดมักจะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายของบ้านเมืองเสียเอง

---

² พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๔

³ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗

⁴ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘

⁵ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙

⁶ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐

⁷ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเพราะการเข้าถึงข้อมูลทางการสื่อสารจะสามารถทำให้ทราบถึงเรื่องราวต่างๆ ของผู้ที่สื่อสารได้มากมายดังที่ได้ยกตัวอย่างไว้เบื้องต้น หากผู้รักษากฎหมายของบ้านเมืองสามารถเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของอาชญากร หรือผู้ต้องสงสัยว่าจะก่อการร้ายหรือวินาศกรรมได้ทันเวลา ผู้รักษากฎหมายก็จะสามารถ ป้องกันความเสียหายต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างมหาศาล และอาจสามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ ได้ง่ายขึ้น

ดังนั้น ในโลกปัจจุบัน เมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้น วิธีหนึ่งที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองพยายามใช้ในการติดตามหาตัวคนร้ายหรือคลี่คลายคดีอาชญากรรม คือการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารต่างๆ เครื่องมือสื่อสารของผู้ที่น่าสงสัย โดยขอข้อมูลจากผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมต่างๆ

กฎหมายไทยให้สิทธิเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารต่างๆ ตามตัวอย่างดังนี้

ฐานความผิด	อำนาจของเจ้าหน้าที่
ก่อการร้าย ^๘	มาตรา ๑๓๒ ^๙ เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจ ดังต่อไปนี้
ผู้ต้องสงสัยว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ การก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทาง การเงินแก่การก่อการร้าย หรือ	(๑) ..... (๒) .....

^๘ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๓๕/๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญาดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใด ๆ
- (๒) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(๓) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใด หรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้นั้นกระทำความผิดฐานก่อการร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โต้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือหรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

มาตรา ๑๓๕/๒ ผู้ใด

(๑) ขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ขู่เข็ญจริง หรือ

(๒) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดหาหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้จะก่อการร้ายแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๓๕/๓ ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๓๕/๑ หรือมาตรา ๑๓๕/๒ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น ๆ

มาตรา ๑๓๕/๔ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความคุ้มครองหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

<p>ดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด¹⁰</p>	<p>(๓) หมายถึงบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนว่าได้ปฏิบัติตามหมาย</p>
<p>ความผิดอื่นๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ความผิดต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดลหุโทษ</p>	<p>(๔) .....</p>
<p>ความผิดฐานฟอกเงิน^{11, 12}</p>	<p>ในกรณีที่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบัญชีลูกค้ำของสถาบันการเงิน</p>

¹⁰ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๒

¹⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๕

¹¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕

“ผู้ใด

(๑) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(๒) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๓) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน”

¹² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ กำหนดให้ความผิดมูลฐาน รวมถึง (๑) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (๒) ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือความผิดเกี่ยวกับเพศบางประเภท หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี บางประเภท (๓) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (๔) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(๕) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น (๖) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือริดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์ หรือช่องโงระ (๗) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร (๘) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย (๙) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน บางประเภท (๑๐) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด (๑๑) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรบางประเภท (๑๒) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตัว (๑๓) ความผิดเกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาบางประเภท (๑๔) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางบางประเภท (๑๕) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช ยึดถือ

	<p>เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน</p> <p>พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลแพ่ง เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงบัญชีข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวนั้นก็ได้อ</p> <p>ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ศาลจะส่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยื่นคำขอดำเนินการโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ทั้งนี้ให้อนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน</p> <p>เมื่อศาลได้ส่งอนุญาตตามความในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับัญชีข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งดังกล่าว จะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๕¹³</p>
<p>ความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p>	<p>มาตรา ๒๕¹⁴ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนข้อเท็จจริง</p> <p>(๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหะสถาน สถานที่ทำการหรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือใน</p>

หรือครอบครองทรัพย์สินหรือกระบวนกรแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า (๑๖) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัส เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน (๑๗) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง (๑๘) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กระโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก เป็นปกติธุระ (๑๙) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด (๒๐) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมที่มีผลกระทบต่อราคา การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายในตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (๒๑) ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด และความผิดว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เฉพาะที่เป็นการค้ายุทธภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการก่อการร้าย การรบ หรือการสงคราม

¹³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖

¹⁴ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๓) มีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓/๑) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยทำข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

...

มาตรา ๓๗/๒ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความจริงของทรัพย์สินและหนี้สิน หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้ เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ยื่นบัญชีที่มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ต่อเมื่อมีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปราม

	<p>การฟอกเงินหรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน <u>ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและคณะกรรมการธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ด้วย</u> ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม</p>
<p>ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด¹⁵</p>	<p>ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือ จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา พิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว (๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้ <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่ง</p>

¹⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

	<p>อนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ</p> <p>บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด¹⁶</p>
<p>คดีพิเศษ¹⁷</p>	<p>ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษพนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ</p>

¹⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔

¹⁷ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่าคือคดีตามบัญชีข้างท้ายนี้ ที่มีลักษณะพิเศษดังนี้ (ก) มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ (ข) มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (ค) เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม (ง) มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน (จ) มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

บัญชีคดี คือ (๑) การกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน (๒) การแข่งขันทางการค้า (๓) การธนาคารพาณิชย์ (๔) ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ (๕) เล่นแชร์ (๖) ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (๗) การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ (๘) คุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม (๙) คุ้มครองผู้บริโภค (๑๐) เครื่องหมายการค้า (๑๑) เงินตรา (๑๒) การชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร (๑๓) ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (๑๔) ธนาคารแห่งประเทศไทย (๑๕) บริษัทมหาชนจำกัด (๑๖) ฟอกเงิน (๑๗) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (๑๘) ลิขสิทธิ์ (๑๙) ส่งเสริมการลงทุน (๒๐) ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (๒๑) สิทธิบัตร (๒๒) หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

	<p>(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว</p> <p>(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้อง กับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือ เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากมีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือ พฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลง คำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้ รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ</p> <p>บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตาม วรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐาน เฉพาะในการดำเนินคดีพิเศษดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด¹⁸</p> <p>ทั้งนี้ ห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการ ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ และเป็นการ ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล¹⁹</p>
<p>ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์²⁰</p>	<p>ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่ง ทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรือ อุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใด ถูกใช้ หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจ</p>

¹⁸ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๕

¹⁹ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๖

²⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

	<p>แห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกา</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ (๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว (๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้ <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>ในการดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจร้องขอให้บุคคลใดช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดผลการดำเนินการนั้น และให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลที่มีคำสั่งโดยเร็ว</p> <p>บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด²¹</p>
--	---

²¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐

<p>ความผิดในการมีส่วนร่วมกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ²²</p>	<p>มาตรา ๑๓²³ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใดถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พนักงานสอบสวนซึ่งได้รับอนุมัติจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ</p> <p>(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว</p> <p>(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งที่สื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตหรือขยายระยะเวลาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ</p>
--	--

²² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

²³ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

	<p>บรรดาข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งและให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด</p> <p>มาตรา ๑๘²⁴ ห้ามมิให้บุคคลใดที่ดำเนินการตามมาตรา ๑๗ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล</p>
<p>ความผิดตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์²⁵ หรือ กรณีที่หน่วยงานต่างประเทศร้องขอตามมาตรา ๒๖๔/๑</p>	<p>ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจหรือสถานที่ตั้งของบริษัทหลักทรัพย์ผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนรวมผู้รับฝากทรัพย์สิน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ สำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบริษัทหลักทรัพย์หรือสถาบันดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทหลักทรัพย์ หรือสถาบันดังกล่าว รวมทั้งเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทหลักทรัพย์ หรือสถาบันดังกล่าว</p> <p>(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชน จำกัด บริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือเจ้าของหลักทรัพย์ที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบสมุดบัญชีหรือเอกสาร หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๓) เข้าไปในธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน หรือสถานที่ใดในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อทำการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานที่</p>

²⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

²⁵ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

	<p>อาจเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๔) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือ ดำเนินคดี</p> <p>(๕) สั่งให้กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้สอบบัญชีของบริษัท หลักทรัพย์ กองทุนรวม ผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนรวม ผู้รับฝาก หลักทรัพย์สิน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ สำนักหักบัญชี ศูนย์ รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ และผู้รวบรวมหรือประมวล ข้อมูลของบริษัทหลักทรัพย์หรือสถาบันดังกล่าวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องมืออื่นใด มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนา หรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นเกี่ยวกับกิจการ การดำเนินงาน สินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทหลักทรัพย์หรือสถาบันดังกล่าว</p> <p>(๖) สั่งให้บุคคลใดๆ ที่ซื้อหรือขายหลักทรัพย์กับหรือผ่านบริษัท หลักทรัพย์หรือสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ มาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร และหลักฐาน อื่นเกี่ยวกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์</p> <p>(๗) สั่งให้บุคคลใดๆ ที่จะประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ พนักงานเจ้าหน้าที่มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การปฏิบัติ หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>(๘) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบ ธุรกิจของลูกหนี้ของบริษัทหลักทรัพย์ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น จนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น</p> <p>ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลที่ เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร</p> <p>เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๘) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลา ทำการของสถานที่นั้นก็ได้</p> <p>การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๖) (๗) และ (๘) จะต้องเป็น การกระทำต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ต้องการตรวจสอบ และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานก่อน และในกรณีตาม (๖) และ (๗) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้ บุคคลดังกล่าวสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้²⁶</p>
--	--

²⁶ 26 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๔

จะเห็นได้ว่า กฎหมายไทยส่วนใหญ่ยังลักลั่นกันอยู่กล่าวคือ ประเภท (ก) ร้ายแรงที่สร้างความเสียหายได้ มากเช่นก่อการร้าย ได้แก่ การก่อการร้าย และ ผู้ต้องสงสัยว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือ ดำเนินการแทนหรือตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมของบุคคลที่ถูกกำหนด และ (ข) คดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา

หากเป็นการสืบสวนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีอำนาจตามกฎหมายที่จะเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางโทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพียงแต่มีอำนาจที่จะออกหมายเรียกให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมซึ่งครอบครอง “สิ่งของ” ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ทำการส่งมอบ “สิ่งของ” ดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ในความเป็นจริงแล้ว “สิ่งของ” ที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการนั้นคือ รหัสดิจิทัล ในลักษณะ 101011000111 ที่ถูกบันทึกอยู่ในส่วนความจำ hard drive เป็นต้น ซึ่งวิญญูชนทั่วไปจะไม่สามารถแปลได้ ดังนั้น หาก จะดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาคือ ผู้ประกอบการโทรคมนาคม ส่งมอบ “สิ่งของ” ในความครอบครอง คือรหัสดิจิทัลเหล่านี้ (ถ้าส่งตัวไป hard drive ไปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ระบบการสื่อสารทั้งระบบอาจจะหยุดชะงักเพราะระบบจะไม่สมบูรณ์ทำงานไม่ได้ตามปกติ ซึ่งตัว hard drive นี้ก็ไม่สามารถประมวลผลข้อมูลได้) ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะมีภาระมากในการประมวลผล “สิ่งของ” หรือ รหัสเหล่านี้ ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจะขอให้เอกชนผู้ประกอบการโทรคมนาคมทำการประมวลผลรหัสเหล่านี้เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่ต้องการจะทราบ ในปัจจุบันกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจเอกชนในการประมวลผลข้อมูลเหล่านี้

นอกจากนี้ ในหลายประเทศ ผู้ประกอบการโทรคมนาคมจะไม่ยอมทำให้เพราะเกรงผลกระทบที่อาจจะได้รับจากการดำเนินคดีจากผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยหากมีการประมวลผลผิดพลาด และการประมวลผลดังกล่าวเป็นภาระทางเศรษฐกิจของเอกชนมาก เอกชนในต่างประเทศมักจะต่อสู้ว่าการที่ภาครัฐมาขอให้เอกชนทำงานประมวลผลแทนภาครัฐนั้น เป็นการที่รัฐเกณฑ์แรงงานจากภาคเอกชนโดยที่ไม่มีกฎหมายรองรับให้ทำได้

ส่วนในคดีอื่น ๆ นั้น อาจจะพอสรุปโดยสังเขปดังนี้

คดีฟอกเงิน ที่เกี่ยวกับ

(ก) การก่อการร้าย,

(ข) คดีตามประมวลกฎหมายอาญา บางประเภท เช่น (๑) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม (๒) ความผิดเกี่ยวกับการกระชก หรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจอัยยี่ หรือช่องโจร (๓) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรบางประเภท (๔) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตัว (๕) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัส เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน (๖) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง (๗) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กระชก รีดเอาทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก เป็นปกติธุระ และ

(ค) (๑) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (๒) ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือความผิดเกี่ยวกับเพศบางประเภท หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี บางประเภท (๓) ความผิด

เกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (๔) ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน นั้น (๕) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น (๖) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร (๗) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน บางประเภท (๘) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม ที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด (๙) ความผิดเกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาบางประเภท (๑๐) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางบางประเภท (๑๑) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือสิ่งแวดลอม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า (๑๒) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด (๑๓) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมที่มีผลกระทบต่อราคาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายในตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (๑๔) ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด และความผิดว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เฉพาะที่เป็นการค้ายุทธภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการก่อการร้าย การรบ หรือการสงคราม

เจ้าหน้าที่ ป.ป.ง. อาจขอให้ศาลแพ่งโดยคำขอฝ่ายเดียวมีคำสั่งอนุญาตให้ ป.ป.ง. เข้าถึงบัญชี ข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลบัญชีลูกค้าของสถาบันการเงิน ที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ได้ โดยอาจมีคำสั่งอนุญาตให้ ป.ป.ง. อาจใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือในการดังกล่าวก็ได้

เป็นที่น่าสังเกตว่าในกรณีติดตามจับกุมปราบปรามคดีก่อการร้าย เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร แต่ ป.ป.ง. กลับมีอำนาจมากกว่าคือเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารได้ในการติดตามเรื่องเงินเกี่ยวกับการก่อการร้าย

ส่วนในกรณีป้องกัน (Preventive) การก่อการร้ายนั้น กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารเลย ต้องรอให้มีการกระทำความผิด มีผู้ต้องหาเสียก่อนจึงจะออกหมายเรียกหรือขอคำสั่งจากศาลได้

คดียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นเท็จนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจที่จะใช้อำนาจเช่นเดียวกับ ป.ป.ง. ดังกล่าวแล้ว ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารต่างๆ เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงและความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน

คดียาเสพติด และคดีพิเศษที่สอบสวนโดย DSI นั้น เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือเจ้าพนักงาน DSI ตามแต่กรณีอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดที่เชื่อว่าถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด ซึ่งอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นด้วย โดยที่เจ้าพนักงานต้องรายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบด้วย

ในคดีค้ำมนุษย์นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจ, เจ้าพนักงาน DSI, พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัด เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดที่เชื่อว่าถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีค้ำมนุษย์ ซึ่งศาลจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นด้วย โดยที่เจ้าพนักงานต้องรายงานการดำเนินการให้ศาลนั้นทราบด้วย

ความผิดในการมีส่วนร่วมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พนักงานสอบสวนของอัยการสูงสุด หรือของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใด ที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ส่วน**คดีตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์**นั้น เนื่องจากเป็นกฎหมายหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไขในยุคแรกๆ ที่กิจการโทรคมนาคมเพิ่งจะเริ่ม จึงจะเห็นได้ว่าตามกฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่บัญญัติไว้นั้น อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่าย ก.ล.ต. นั้นค่อนข้างจะคลุมเครือเพราะเพียงมีอำนาจที่จะ “สั่งให้บุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่” เพราะ “เอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใด” ในความครอบครองของผู้ประกอบการโทรคมนาคม ไม่ได้อยู่ในรูปแบบที่จะอ่านได้ในทันทีเลย ต้องมีการประมวลผลข้อมูลก่อนจึงจะสามารถอ่านเข้าใจได้ การที่ ก.ล.ต. ร้องขอให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนใช้ทรัพยากรของตนช่วยเหลือในการประมวลผลข้อมูลต่างๆ จึงอยู่ในลักษณะที่เกณฑ์แรงงานภาคเอกชนให้ใช้ทรัพยากรของภาคเอกชนช่วยเหลือกิจการของรัฐนั่นเอง

สรุป

เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารนี้ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะแม้จะเป็นเรื่องที่มีคุณประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวน แต่ก็เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของประชาชนผู้ไม่ทราบว่ามี การละเมิดสิทธินั้นอยู่ และการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารนั้นมักจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองผู้ที่มีหน้าที่ป้องกันการละเมิดสิทธิ นั้นเอง จึงเป็นการหมิ่นเหม่ที่จะเกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน เพราะหากเกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน แล้วใครจะเป็นผู้ตรวจพบการละเมิดสิทธินั้น

ในปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร มักจะเป็นกรณีที่ใช้อำนาจทางกฎหมาย ‘ขอความร่วมมือ’ จากผู้ประกอบการโทรคมนาคมภาคเอกชนให้ละเมิดกฎหมายภายใต้ข้อกล่าวอ้างว่าเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่บ้านเมืองปราบปรามอาชญากรรม หากในกรณีที่เอกชนยินยอมจะร้องขอให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองดำเนินการตามกฎหมาย ก่อน กรณีก็จะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบังคับใช้กฎหมายไปร้องขอให้ฝ่ายตุลาการ คือ ศาลออกคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองสามารถเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารได้ หากศาลเห็นว่ามิใช่เหตุผลสมควรก็สั่งให้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีระเบียบการ หรือข้อมูลว่ามีการติดตามประเมินผลการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารนั้นว่ามีการนำข้อมูลมาใช้มากน้อยเพียงไร

1. ในกรณีของอาชญากรรมที่ร้ายแรงรูปแบบใหม่ เช่น ก่อการร้าย วินาศกรรม ที่หลักกฎหมายควรที่จะเน้นให้มีการป้องกัน (Preventive) มากกว่าการติดตามตัวผู้ก่อการร้ายหรือก่อวินาศกรรมนั้น กฎหมายไทย ไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะใช้ในลักษณะการป้องกัน (Preventive) ไม่ให้เกิดได้ เพราะตราบใดที่การก่อการร้าย หรือก่อวินาศกรรมยังไม่เกิดขึ้น ก็ยังไม่มีกระทำความผิดหรืออาชญากรรมที่ต้องสืบสวนสอบสวน กฎหมายไม่ได้ให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองที่จะเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของผู้ต้องสงสัยว่าพยายามกระทำความผิด เพราะถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องสงสัยเหล่านั้น ต้องรอให้มีการทำความผิดเสียก่อน นั่นคือรอให้เกิดการก่อการร้ายหรือวินาศกรรมก่อน เจ้าหน้าที่บ้านเมืองจึงมีสิทธิเข้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ของอาชญากรเหล่านั้นได้ ซึ่งก็จะสายเกินไปแล้วเพราะความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้เกิดขึ้นแล้ว จึงควรปรับปรุงกฎหมายให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารเพื่อประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรมที่ร้ายแรงเช่นการก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม เป็นต้น ด้วย
2. ในการรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจมีสิทธิติดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งค่อนข้างจะจำกัด เมื่อตีความอย่างเคร่งครัด ผู้ประกอบการโทรคมนาคมต้องส่งข้อมูลดิบในรูปแบบของรหัสดิจิทัลให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการประมวลผลเอาเอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันก็อาจจะไม่มีงบประมาณและศักยภาพในการประมวลผลของข้อมูลดิบเหล่านั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจร้องขอให้ผู้ประกอบการเอกชนทำการประมวลผลข้อมูลดิบการสื่อสารเหล่านั้นให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เอกชนก็ไม่มีอำนาจที่จะกระทำการดังกล่าวได้ตามกฎหมายเพื่อเข้าถึงข้อมูลของผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาได้ และก็ไม่ปรากฏว่าตำรวจจะมีอำนาจสั่งการให้เอกชนทำเช่นนั้นได้ จึงควรปรับปรุงกฎหมายให้อำนาจศาลในอันที่จะสั่งให้ผู้ประกอบการเอกชน (ที่ยินดีที่จะทำ) ทำการประมวลผลข้อมูลดิบให้แก่เจ้าหน้าที่ได้โดยไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายต่างๆ ดังกล่าว และโดยที่หากมีการประมวลผลข้อมูลผิดพลาดโดยไม่มีเจตนา เอกชนผู้ประมวลผลข้อมูลดิบการสื่อสารนั้นไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญา

๓. เพื่อไม่ให้เป็นการเกณฑ์แรงงาน หรือก่อภาระต่อเอกชนในการใช้ทรัพยากร (ค่าแรง ค่าอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย อื่นๆ) ในการช่วยประมวลผลข้อมูลดิบให้แก่ทางราชการ ให้อำนาจศาลสั่งให้ทางราชการจ่ายชดเชยค่าจ่ายต่างๆ ให้แก่ภาคเอกชนที่ได้เนิ่นการตามข้อ ๒.
๔. ควรปรับปรุงกฎหมายให้ใช้เจ้าหน้าที่รักษากฎหมายทุกฝ่ายมีสิทธิทัดเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร โดยให้ ให้ฝ่ายบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยมีสิทธิเท่ากันในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร โดยยื่นคำร้องฝ่ายเดียวเพื่อขอคำสั่งศาล โดยให้ศาลตั้งแผนกพิเศษเพื่อพิจารณาคำขอนี้โดยมีเวรการทำงาน ๒๔ ชั่วโมง
  - ก. โดยแผนกพิเศษนี้มีผู้พิพากษาสองคนเป็นองค์คณะ โดยมีคณะที่ปรึกษาประกอบด้วย ตัวแทนจากกรรมการสิทธิมนุษยชน ตัวแทนจากผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้แทนทรงคุณวุฒิแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกโดยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครอง และประธานศาลรัฐธรรมนูญ และคณะที่ปรึกษานี้มีอำนาจหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ว่ามีการละเมิดสิทธิฯ ของประชาชนเกินควรหรือไม่ โดยให้รายงานต่อประธานศาลทั้งสามทุกไตรมาสเพื่อการดำเนินการต่อไป
  - ข. หากศาลพบว่ามีการละเมิดสิทธิฯ เกินสมควร ศาลอาจดำเนินการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม รวมถึงตลอดถึงการการแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบเพื่อให้มีสิทธิที่จะดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ละเมิดสิทธิ ตามกฎหมาย

บรรณานุกรม